

Planuojant šeimą, vaiko priežiūros atostogų klausimas paliečia kiekvienus dirbančius tėvus. Nors net 3 iš 4 žmonių sako sutinkantys, jog vyrams normalu eiti tėvystės atostogų, realybė Lietuvoje kitokia - auginti vaikų išeina 76 proc. moterų ir tik 24 proc. vyrų. Tėvystės ir motinystės atostogų pavyzdžius realiame gyvenime aptarė technologijų sektoriaus atstovus suburiančios bendruomenės „Tech Kinship“ renginys „Tai kas liks namie?“, kuriame IT įmonių specialistai dalijosi pavyzdžiais iš asmeninių patirčių. Pasak neformalios diskusijos dalyvių, moterys dažnai lieka su vaikais ir dėl finansinių priežasčių, o pasirinkus darbą tėvams tenka kovoti su kaltės jausmu.

Namuose dažniau lieka mamos

Didžiausios Europos naudotų mados prekių tarpusavio prekybos platformos „Vinted“ būstinėje vykęs renginys „Tai kas liks namie?“ subūrė technologijų sektoriaus atstovus diskusijai motinystės ir tėvystės įtakos karjeros vystymuisi tema. Lietuvoje atlikto tyrimo duomenimis 75 proc. apklaustųjų mano, kad vyrams eiti vaiko priežiūros atostogų yra normalu. Patys vyrai taip pat sutinka su šiuo teiginiu – tokią nuomonę išreiškė 74 proc. vyrų.

Tačiau praktiniai skaičiai rodo, kad 3 iš 4 kartų į vaikų priežiūros atostogas išeina moterys. Renginyje dalyvavę IT sektoriaus atstovai dalijosi asmeninėmis patirtimis, susijusiomis su vaikų auginimo ir karjeros derinimu bei iškėlė daugeliui tėvų aktualius klausimus: ar tėtis tikrai negali pakeisti mamos, ar vyrai nori tik karjeros, ar ilgą laiką motinystės atostogose išbuvusios moterys daro žalą savo gyvenimui ir karjerai?

„Tas pats Lietuvoje atliktas tyrimas parodė, kad 4 iš 10 respondentų tiki, jog moteris gali grįžti į darbą jau po pusės metų vaiko priežiūros atostogų. Tačiau vaiko auginimas nesibaigia tuo, kad jis tiesiog gimsta ir praeina pirmieji metai. Kuo toliau, tuo planuoti savo laiką, dirbti, rasti balansą tarp veiklų, kurios yra skirtos sau, skirtos šeimai, darbui, darosi vis sunkiau“, – mintimis dalijosi viena „Tech Kinship“ įkūrėjų, „Vinted“ IT inžinerijos direktorė Aliona Sosunova.

Vyrai sulaukia replikų

Anot diskusijos dalyvių, tėvystės atostogos – tema, kuri kasmet sulaukia vis daugiau dėmesio. Nors vyrų, išeinančių auginti vaikus, vis dar nedaug, pasirinkę tėvystės atostogų tokio sprendimo nesigaili, bet sunkumų neišvengia. „Iki kol pats neišėjau pirmą kartą į vaiko priežiūros atostogas, atrodė kad tai yra rožinis sapnas: mama išeina į motinystę, nedirba du

metus, nueina pas darbdavį ir sako, aš išeinu, visi džiaugiasi, ploja“, – sakė trijų vaikų tėtis, „Registru centro“ programinės įrangos produktų administratorius Gediminas Astrauskas.

Jis atviravo, kad atėjus laikui pranešti vadovui apie būsimas tėvystės atostogas, delse – Lietuvoje vyrai, išeinantys auginti vaikų, susiduria su įvairiomis nuomonėmis: „Gailiuosi, kad su pirmu vaiku neišėjau į vaiko priežiūros atostogas, nes reikia pripažinti, kad Lietuvoje tai vis dar nėra taip įprasta. Todėl išėjęs ir įvairių replikų sulauki. Apie senelius ir senąją kartą išvis turbūt nėra ko kalbėti.“

Pasak G. Astrausko, vyrai gali kuo puikiausiai susidoroti su vaikų auginimo iššūkiais, o lengviau išgyventi pokyčių laikotarpį padeda mėgstamos veiklos. „Tėvams, kurie bijo tėvystės atostogų, patariu būtinai susirasti veiklą, kuri būtų įdomi abiem. Aš atradau bėgiojimą, į kurį įtraukiau ir savo 7 mėnesių vaiką. Pradėjome kartu bėgioti, kol jis miega. Jei miega 2 valandas, tai ir bėgi 2 valandas. Taip ir gavosi, kad per savaitę nubėgdavau 4–5 pusmaratonių. Galiausiai išsikėliau tikslą, kad iki kol vaikui sueis metai, nubėgsiu 100 pusmaratonių. Taip ir padariau. Jei anksčiau viena valanda su mažu vaiku atrodydavo kaip žygdarbis, dabar yra vieni juokai“, – pasakojo jis.

Trijų vaikų tėtis pridūrė, kad grįžtant į darbo rinką itin svarbi darbdavio iniciatyva: „Darbdavys man suteikė galimybę nuo antrų metų grįžti į darbus. Pusę metų tik auginau vaiką, o pusę metų dirbau ir buvau su vaiku. Svarbu, kad darbuotojas išeidamas į vaiko priežiūros atostogas nebūtų atjungtas nuo visos įmonės komunikacijos. Darbdavys tikrai turėtų ir į renginius pakviesti, ir įtraukti į bendrus susirašinėjimus, kad darbuotojas nesijaustų atstumtas, nebent pats to nori.“

1. Astrauskui pritarė ir „Baltic Amadeus“ vykdytysis vadovas Vytautas Kaminskas. „Labai svarbus tas grįžimo į darbą momentas arba pasirengimas grįžti. Čia jau vadovas žaidžia labai svarbią rolę, nes tikrai reikia palaikymo. Tu kaip vadovas turi būti šalia, palaikyti ir kartais labiau stebėti ir stebėtis, kaip gerai čia tau viskas išeina. Tada atsiranda natūralus ryšys“, – sakė V. Kaminskas.

Sprendimą lemia finansai

Diskusijos dalyviai kaip vieną priežastį, kodėl moterys dažniau lieka namie auginti vaikų įvardijo finansus. Pasak A. Sosunovos, neretai vyrai uždirba daugiau, kas lemia sprendimą motinystės atostogas rinktis moterį.

„Su ne vienu kolega teko diskutuoti apie tai, kas lieka namuose, dažnai nulemia ir finansai. Labai paprasta matematika – dažnai vyro atlyginimas būna didesnis nei moters ir

sprendimas priimamas dėl racionalių priežasčių. Čia taip pat svarbus darbdavio vaidmuo. Pavyzdžiui, „Vinted“ savo darbuotojams, išeinantiems vaikų priežiūros atostogų, skiriame 3 mėnesių atlyginimo dydžio ir „Sodros“ išmokos skirtumo, jei toks susidaro, premiją, o jau visai netrukus pristatysime ir patobulintą politiką. Be to, iš vaiko auginimo atostogų grįžtantiems darbuotojams sudaromos lanksčios sąlygos, pavyzdžiui, dirbti nuotoliu ir lanksčiu darbo grafiku, o biure turime specialią erdvę vaikams“, – sakė A. Sosunova.

„Kodėl vis dar tai vyrauja, kad vyrų algos didesnės nei moterų? Galbūt todėl dabar ir reikia plėtoti šias diskusijas, kad vyrai eitų į vaikų priežiūros atostogas, o moteris galėtų tęsti karjerą. Apie tai daug kas ir nesusimąsto, bet jei šeimoje trys vaikai, tai moteris net šešis metus iškrenta iš darbo rinkos. Natūralu, kad jos alga nekils taip, kaip tuo tarpu toliau dirbusio vyro. Tuo labiau kalbant apie socialines išmokas, pensijas“, – antrino G. Astrauskas.

Susiduria su kaltės jausmu

Dar viena priežastis, dėl kurios moterims sunku vaikų auginimą iškeisti į karjerą – iš visuomenės spaudimo kylantis kaltės jausmas. Pasak „bit&Byte“ vadovės Dvilės Dilienės, didžiausia problema yra vis dar gajūs tėčio ir mamos vaidmenų stereotipai.

„Natūraliai, iš sudarytų socialinių konstrukto, visuomenė tikisi, kad mama ne tik išeis motinystės atostogų, bet ir vėliau, susirgus vaikui, liks su juo. Vyro pasirinkimas išeiti tėvystės atostogų ar likti su sergančiu vaiku, paverčia jį herojumi. Bet visa tai atliekanti mama yra tiesiog norma. Tad vaikui sergant, o mamai pasirinkus tęsti darbus, o ne likti namie, susiduriama ne tik su vidiniu kaltės ir gėdos jausmu, bet ir iššaukiamos replikos, žvilgsniai ir komentarai iš visuomenės. Kiekvieną kartą priimdama sprendimus renkuosi: vaikai, ar darbas, ir vienam sakydama „taip“, kitam sakau „ne“. Sakydama „ne“, visuomet kažką nuviliu“, – pastebėjo D. Dilienė.

Anot jos, pokytį reikia kurti teigiamais pavyzdžiais darbovietėse: „Mes kiekvienas sąmoningai ar ne stebime pavyzdžius savo aplinkoje – ar vadovas, nepaisant jo lyties, susirgus vaikui lieka darbe, ar su vaiku? Ar jam/jai įprasta kasdien likti dirbti viršvalandžių? Visų pirma mes patys – vadovai, sąmoningai suvokdami savo vaidmenį ir rodomą pavyzdį galime inicijuoti pasikeitimus, galime kelti diskusinius klausimus ir lyties nelaikyti savaime suprantamu dalyku vaiko priežiūros klausimu. Matant vadovą vyrą besirenkantį slaugyti sergantį vaiką, o vadovę mamą priešingai – liekančią darbo vietoje, natūraliai tuo pavydžiu seksiu ir to tikėsiuosi.“

Įmonės „Shopify“ vyresnioji programų kūrėja Jurga Girdzijauskaitė-Kabelkė pridūrė, kad lygiai taip pat svarbus ir vaidmenų pasiskirstymas šeimoje – abu tėvai turi dėti vienodas

pastangas į vaiko auginimą: „Aš labai bijojau, kad 2 metai bus labai ilgas laiko tarpas mano karjeroje, nes man patiko ir tebeapatinka mano darbas, aš jį mėgstu ir myliu. Moteris nori ir karjeros, gero darbo, kažkaip save įprasminti, ir būti gera mama. Jeigu mama visą laiką būna su sergančiu vaiku ir visada yra vaikui svarbiausias žmogus, bet dar yra ir gera darbuotoja, tai abu dalykus padaryti gerai vienam žmogui yra didelis krūvis. Dažniausia iš tikrųjų vis tiek kažkas kenčia. Tad viskuo dalintis turėtų abu tėvai.“

„Tech Kinship“ bendruomenė organizuoja reguliarias diskusijas įvairiomis darbo aplinkoje aktualiomis temomis, susijusiomis su emocine gerove. Lapkričio 17 d. 18.30 val. vyks renginys „The One Who Stands Out“, nagrinėsiantis įvairovės ir įtraukties temą. Visi „Tech Kinship“ renginiai nemokami ir atviri visiems.

Pilną renginio „Tai kas liks namie?“ vaizdo įrašą galima pamatyti čia:

<https://www.youtube.com/watch?v=hrLcn-MTQ5Q&t>

Gali būti naudinga pasidomėti daugiau: [faktoringo paslaugos](#)

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)